

Slutevaluering af

Unge og Trivsel i fællesskaber

Maj, 2023

>	PROJEKTNR.	A217385
>	DOKUMENTNR.	1
>	VERSION	0.3
>	UDGIVELSESDATO	09.06.2023
>	UDARBEJDET	GRGU
>	KONTROLLERET	Initialer for kvalitetsansvarlig
>	GODKENDT	Initialer for COWIs projektledelse

1

20 JUNE 2023
COWI POWERPOINT PRESENTATION

Pluss

COWI

1. Forandringsteori for "Unge og trivsel i fællesskaber"

BESKRIVELSE AF LED I FORANDRINGSTEORIEN

2. Sammenhængen mellem indsats og mål

Vurdering af sammenhængen mellem projektets indsats og mål

Projektet har til formål at skabe bedre trivsel for unge på erhvervsskoler gennem fællesskabsskabende aktiviteter. Projektet benytter metoderne klasserumsledelse, ABC-metoden samt FIF. Vi vurderer, at projektets metoder er velvalgte og skaber et nødvendigt udgangspunkt for at skabe trivsel for de unge. Evalueringen viser, at lærerne finder projektet relevant, fordi de oplever, at flere og flere unge mistrives, og at de har manglet kompetencer til at ændre den udvikling. Overordnet har lærerne fået nogle gode værktøjer, der hjælper lærerne i forhold til at løse udfordringer i undervisningen. Alle lærere har fået samme uddannelse, hvilket har givet et fælles ståsted og samtidig mulighed for at benytte disse metoder i alle klasser.

Opbakning til projektet

Vi vurderer, at lærere og elever finder det relevant og vedkommende, at der gøres en indsats for at forbedre elevernes trivsel. Lærerne indenfor hovedområderne 'Fødevarer, jordbrug og oplevelser', 'Kontor, handel og forretningsservice' samt 'Omsorg, sundhed og pædagogik' er imidlertid mere imødekommende overfor, at indsatsen er en del af deres undervisning, end det er tilfældet for lærerne indenfor hovedområdet 'Teknologi, byggeri og transport'. Inden for sidstnævnte hovedområde er der en tendens til, at lærerne i højere grad synes, at der skal være fokus på det fag-faglige. Vi finder dog også eksempler, hvor lærere fra 'Teknologi, byggeri og transport' har efterspurgt hjælp til håndtering af konflikter og har fundet redskaberne brugbare og nyttige hertil.

Nogle skoler er gået meget ind i projektet, mens vi oplever, at andre skoler ikke har prioriteret projektet i samme grad enten pga. ændringer i skoleledelsen eller travlhed hos trivselsmedarbejder. Generelt vurderer vi dog, at der har været god ledelsesopbakning, men at det er kommet bag på lederne, hvor meget det kræver af involvering, opfølgning og engagement. Skolerne har derfor alle (fra start eller undervejs) udpeget en ansvarlig for projektet. Dertil vurderer projektleder, at det er relevant, at hun følger op på de enkelte skoler for at sikre fremdrift i en travl hverdag.

Metoder og proces

Generelt har lærerne fundet uddannelsesworkshoppene samt redskaber og metoder gode og nemme at gå til. Det har været konkret og hands on, hvilket har bidraget til, at lærerne kunnet gå i gang med at bruge redskaberne umiddelbart efter kurset. Dog har ledelsesopbakning og -opfølgning været central for at sikre brugen af redskaberne; særligt overfor de lærere, der ikke har stået med et direkte behov for nye redskaber. Det har således været gavnligt for implementeringen, når ledelsen (eller lærerne) har skabt rum for refleksion over den nye viden og diskussion af brugen af redskaberne i hverdagen. Nogle af lærerne foreslår, at det vil hjælpe lærerne med at benytte redskaberne i en travl hverdag, hvis man benytter ABC på lærerne, således at de forpligter sig til at bruge redskaberne.

2. Sammenhængen mellem indsats og mål (fortsat)

Vurdering af sammenhængen mellem projektets indsats og mål

Målgruppe

Evalueringen viser, at metoderne primært bliver brugt på GF1, fordi lærerne finder, at det er nemmere at bruge redskaberne på GF1, hvor eleverne er mere homogene og alle sammen kommer fra 9.-10.klasse, end på GF2. På GF2 oplever lærerne, at det er sværere at tilpasse redskaberne til elevgruppen, fordi elevgruppen er så heterogen, særligt i forhold til alder. Samtidig er lærerne ekstra fokuserede på at nå fagmålene på GF2, hvilket gør det sværere for uddannelsesinstitutionerne at implementere redskaberne på GF2.

De unge elever efterlyser imidlertid flere fællesskabsskabende aktiviteter på GF2, fordi de oplever, at de ikke kender hinanden, og at det gør det sværere at samarbejde i skoletiden. Særligt oplever de en opdeling i yngre og ældre elever, hvilket de ikke finder hensigtsmæssigt. Der er således også brug for fællesskabsskabende aktiviteter på GF2, men det kan være nødvendigt at tilpasse metoder og aktiviteter til den ændrede målgruppe fra GF1 til GF2. I den forbindelse er det værd at være opmærksom på, at de yngre elever måske er mere motiverede for at styrke fællesskabet end de ældre elever, ligesom at nogle elever allerede kender hinanden fra GF1, mens andre ikke gør.

3. Vurdering af implementeringen af indsatsen

Organisering og samarbejde

På alle skoler har man valgt en overordnet ansvarlig for indsatsen i projektperioden. Skolerne har organiseret sig forskelligt i forhold til, hvem der har ansvar for gennemførelse af aktiviteterne. På nogle skoler er ansvaret delt mellem trivselsmedarbejder og kontaktlærere, mens det på andre skoler alene er kontaktlærerne, der er ansvarlige.

Der har været et godt samarbejde i projektgruppen, mens det har været sværere for lærerne at afsætte tid til erfa-møder, fordi det er foregået fysisk og ikke virtuelt.

Styregruppen har været aktive, lydhøre overfor projektgruppen og har været nemme at få fat i. Det har betydet, at styregruppen har truffet hurtige beslutninger som har haft betydning for projektets udvikling. F.eks. er der gennemført konflikthåndteringskurser i foråret 2023 efter at lærere begyndte at efterspørge dette. Styregruppen vurderer, at det har været en styrke for samarbejdet, at de allerede kendte hinanden fra projekt Fremskudt Trivsel.

Uddannelseslederne har taget projektet under deres vinger og har deltaget i alle oplæg, workshops, uddannelsesdage for personalet etc. Der har betydet, at der har været tydelig ledelsesopbakning, som har haft en afsmittende effekt på lærerne.

Løbende opfølgning og intern læring

Der har været afholdt erfa-møder i projektgruppen fire gange årligt.

Lærerne taler indbyrdes om projektet på lærerværelset, men der er ikke på nogle af skolerne skabt rum for opfølgning med lærerne.

Flere lærere har inddraget feedback fra eleverne, som en del af undervisningen, hvor de taler om, hvorfor de arbejder med de forskellige metoder, og eleverne har mulighed for at give lærerne tilbagemeldinger på, hvordan det fungerer. Det har givet lærerne mulighed for at justere aktiviteterne, så de passer til den pågældende elevgruppe samt drage erfaringer til brug for nye klasser.

Forankring af projektets resultater

Skolerne har planer om at fortsætte med aktiviteterne efter endt projektperiode. Særligt vil skolerne fortsætte med FIF, som er det redskab, der er blevet brugt mest.

Men også Mikro-break med ABC-metoden vil blive ført videre.

Derudover vurderer skolerne, at de har fået opkvalificeret en række lærer i forhold til klasserumsledelse og konflikthåndtering, som derfor forankres på den måde.

Desuden vurderer vi på baggrund af interviewene, at mange af skolerne har fået skabt en ny kultur om at det er fællesskab, der skaber trivsel, og at skolerne har en rolle i forhold til at skabe det fællesskab.

4. Resultater af Unge og Trivsel i fællesskaber

Sammenfatning af projektets resultatskabelse

Elevernes udbytte

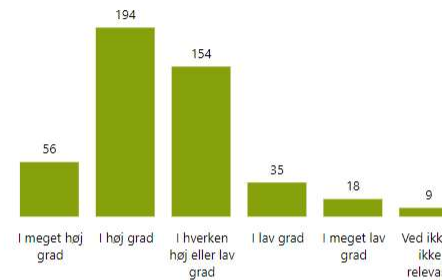
I forbindelse med slutevalueringen har der været distribueret et spørgeskema til de elever, der har deltaget i projektet. I alt har 466 elever besvaret.

Resultaterne viser, at lidt under halvdelen af eleverne oplever, at de i høj eller meget høj grad har været motiverede for at deltage i de projektrelaterede aktiviteter i forbindelse med undervisningen, og færre har været motiverede for at deltage i fritidsaktiviteter. Interviewene viser, at den manglende motivation for at deltage i fritidsaktiviteterne skyldes, at mange af aktiviteterne har ligget udenfor skemalagt skoletid, hvor mange af eleverne har fritidsarbejde, fritidsaktiviteter m.m., som de prioriterer frem for fællesskabsskabende aktiviteter på skolen. Dertil har mange af eleverne lang transporttid til og fra skole, som betyder, at de ikke har lyst til at deltage i arrangementer, som ligger efter normal skoletid.

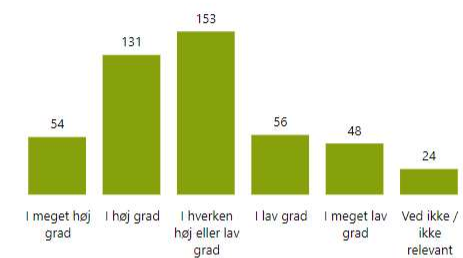
Spørgeskemaresultaterne viser endvidere, at lidt under halvdelen af eleverne i høj eller meget høj grad oplever, at der er afsat tid til at arbejde med at skabe et godt socialt fællesskab i klasserne, og at lærerne har været med til at styrke fællesskabet på skolen. Interviewene indikerer, at dette skyldes, at det mest er lærere inden for hovedområderne 'Fødevarer, jordbrug og oplevelser', 'Kontor, handel og forretningsservice' samt 'Omsorg, sundhed og pædagogik', der har fundet projektet relevant samt prioriteret dette i undervisningen.

Deltagernes oplevelse af indsatsen

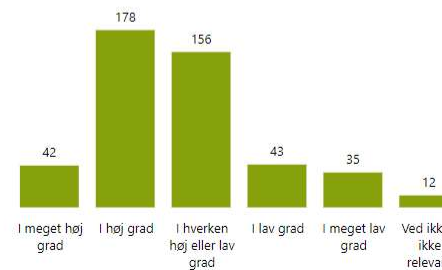
I hvilken grad er du motiveret for at deltage i undervisningen?

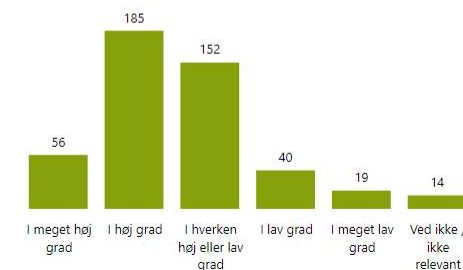
I hvilken grad er du motiveret for at deltage i fritidsaktiviteter (fx sport, fredagscafé, spilaften, fælles naturoplevelser)?

I hvilken grad oplever du, at der er afsat tid til at arbejde med at skabe et godt socialt fællesskab i klassen?

I hvilken grad oplever du, at lærerne er med til at styrke fællesskabet på skolen?

4. Resultater af Unge og Trivsel i fællesskaber

SAMMENFATNING AF PROJEKTETS RESULTATSKABELSE

Elevernes udbytte, fortsat

Eleverne oplever, at projektet har været med til at øge fællesskabet på skolerne samt at det betyder, at de trives bedre. To tredjedele af eleverne oplever, at projektet har bidraget til, at de er blevet en del af fællesskaber på deres uddannelse samt at de trives bedre på deres uddannelse (både mentalt og fysisk).

De interviewede eleverne oplever, at redskaberne har været gode til at skabe sammenhold i klassen. Særligt har de været glade for aktivitetsdage, som de oplever, har rystet dem godt sammen. FIF oplevede de ikke blev taget særlig seriøst af eleverne, men kun blev gennemført, fordi læreren krævede det. Dette gælder også i de tilfælde, hvor lærerne har fulgt op løbende og bedt eleverne genoverveje kodeks m.m. Eleverne syntes, at det var for tidligt at gennemføre kodeks efter 1 uges skolegang, da de synes, at de kræver, at man kende hinanden bedre før man kan stille/have forventninger til hinanden. Men samtidig vurderer eleverne også, at FIF har givet dem nogle rammer for deres samvær.

Overordnet vurderer de, at projektet har hjulpet dem til at føle sig mindre ensomme, at de er mere opmærksomme på hinandens velbefinde klassen imellem samt at de tør bede hinanden om hjælp:

“Vi hjælper hinanden, når vi er lidt nede og synes det er svært, f.eks. med nogle lektier eller andet. Og når man er mega skoletræt, så siger de andre 'ej bliv nu her'”

“Vi er mere obs på hinanden i forhold til hvis der er nogen, der ikke er der eller ikke har det så 'nice', så spørger vi, hvordan det går”.

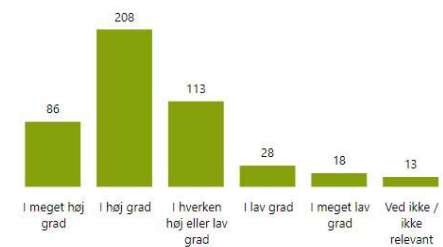
“Når vi skal løse nogle opgaver, så kunne vi gå til andre og spørger om hjælp, fordi man tror mere på sig selv i forhold til at turde gå ud og spørge om hjælp”

“Det er rigtig godt, at der bliver gjort noget for sammenholdet. Fællesskab gør, at man ikke føler sig ensom, og at man har nogen man kan gå til for at få hjælp.

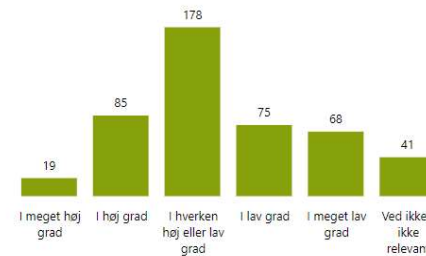
Deltagernes udbytte

I hvilken grad oplever du, at du gennem din deltagelse i 'Unge og trivsel i fællesskaber':

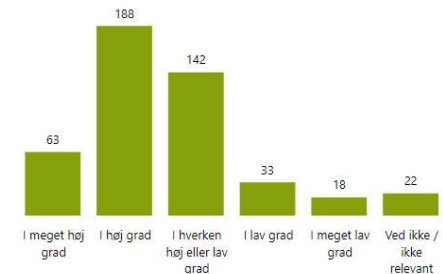
...er blevet en del af et eller flere fællesskaber på din uddannelse?

...er blevet inspireret til at bevæge dig mere og/eller spise mere varieret kost?

...trives bedre på din uddannelse (både mentalt og fysisk)?

4. Resultater af Unge og Trivsel i fællesskaber

SAMMENFATNING AF PROJEKTETS RESULTATSKABELSE

Aktiviteter

I forbindelse med projektet er der bl.a. gennemført følgende aktiviteter:

- Klasserne har i forbindelse med FIF bl.a. lavet aftaler om,
 - at sige godmorgen til hinanden, når eleverne møder ind
 - at tale pænt til hinanden
 - at lytte til hinanden og respekterer hinandens grænser
 - kun at bruge mobiltelefoner til at tage billeder af ting eller dokumentere ting, og at have telefonen på lydløs samt nedadvendt skærm, når den ikke bruges
 - at man ikke må mobbe hinanden.
- Microbreaks
- Walk-and-talks
- Studietur, kanotur, muslingetur etc.

Case: 1

En skole har implementeret en nyt koncept for første skoledag, hvor der er mindre fokus på information og mere fokus på at lære hinanden, lærere samt skolen at kende. Eleverne inddrages bl.a. i små grupper og vises rundt af ældre elever. Dertil er skolen begyndt at tale om (mis)trivsel frem for fravær og har således påbegyndt en kulturændring på skolen. Samtidig oplever lærerne, at metoderne bliver mere og mere implementeret, og at de begynder at glemme, at det faktisk er nogle konkrete metoder, de bruger.

Ligesom flere af de andre skoler, har denne erhvervsskole også oplevet, at det har været nemmere at implementere projektet indenfor hovedområderne 'Fødevarer, jordbrug og oplevelser', 'Kontor, handel og forretningsservice' samt 'Omsorg, sundhed og pædagogik'. De har derfor arbejdet med at formidle de positive resultater til hele lærerstaben, og det har skabt mere lydhør blandt de lærere, der i starten var mere modvillige.

Case: 2

En lærer på en anden skole har især arbejdet med tjek in, dvs. hvordan de tjekker ind hos hinanden, når dagen starter. Læreren har stået i døren og givet hånd og sagt goddag og kigget eleverne i øjnene. De har ligeledes udarbejdet kodeks, hvor det har været vigtigt, at ordene har værdi, og derfor har de med jævne mellemrum fulgt op på kodekset. Der er blevet udarbejdet plancher, som er taget ned fra tavlen, hvorefter læreren har spurgt eleverne, om de kunne huske hvad de havde skrevet, og hvad ordene betød for dem.

Læreren har ligeledes brugt kodekset til at håndtere konflikter i klassen, hvor eleverne er blevet mindet om det værdisæt, som de har besluttet skal være styrende for deres relationer i klassen. Det har virket. Læreren vurderer, at det især virker, fordi eleverne selv har formuleret kodekset samt fordi de hele tiden har fulgt op og sikret, at klassen fortsat har været enige om kodekset.

5. Læringspunkter

1 Aktiviteter både på GF1 og GF2

Indsatsen er primært blevet udmøntet på GF1 for at skabe stærke fællesskaber fra skolestart. Lærerne vurderer ligeledes, at metoderne egner sig bedst til GF1, hvor eleverne har samme alder og på andre parametre er mere homogene end det er tilfældet for elevgruppen på GF2. Lærerne fremhæver således, at metoderne skal tilpasses, hvis de skal benyttes på GF2.

De unge elever, vi har interviewet, fremhæver, at de mangler fællesskabsskabende aktiviteter på GF2, fordi der kommer mange nye elever, som eleverne finder det svært at lære at kende, når der ikke er nogen fællesskabsskabende aktiviteter. Vi vurderer derfor, at det vil have stor værdi at tilpasse metoderne således, at der også kan gennemføres fællesskabsskabende aktiviteter på GF2.

3 Ikke alle lærere prioriterer projektet

Lærerne indenfor hovedområderne 'Fødevarer, jordbrug og oplevelser', 'Kontor, handel og forretningsservice' samt 'Omsorg, sundhed og pædagogik' er mere imødekommende overfor indsatsen, end det er tilfældet for lærerne indenfor hovedområdet 'Teknologi, byggeri og transport'. Inden for sidstnævnte hovedområde er der en tendens til, at lærerne i højere grad synes, at der skal være fokus på det fag-faglige. Evalueringen viser, at projektet er relevant og skaber fællesskab eleverne imellem, hvilket resulterer i trivsel. Vi finder det derfor vigtigt, at alle lærere tager indsatsen til sig. Jævnfør læringspunkt 2 kan dette bl.a. skabes ved, at der på de pågældende skoler udarbejdes et fast koncept, men vi vurderer ligeledes, at der er brug for øget kommunikation fra ledelsen i forhold til, hvad indsatsen kan hjælpe eleverne med. Ledelsens opgave er at få gjort det nærværende f.eks. ved at ledelsen faciliterer et møde lærerne imellem, hvor de lærere, der har brugt metoderne og set resultaterne kan formidle deres oplevelser til de øvrige lærere

2 Systematisk brug af metoderne

På nogle skoler har de implementeret indsatsen systematisk, således at der er et fast program for, hvad hver klasse skal igennem af fællesskabsskabende aktiviteter. På andre skoler har det været mere ad hoc og op til den enkelte lærer, hvad og hvor meget der er implementeret. Det betyder, at der er nogle elever, som har deltaget i meget få fællesskabsskabende aktiviteter, mens andre har deltaget i flere. Vi finder, at det er værdifuldt, at der skabes et fast koncept som udmøntes for alle klasser. Dette vil give kontinuitet og skabe en kulturændring, som vil bidrage til at sikre, at alle lærere tager indsatsen til sig.

4 Skemalagte trivselsaktiviteter

Eleverne er motiverede for at deltage i fællesskabsskabende aktiviteter, men kun hvis disse ligger i skoletiden. Dette skyldes, at mange af eleverne har lang transporttid til og fra skole, som betyder, at de ikke har lyst til at deltage i arrangementer, som ligger efter normal skoletid. Dertil har mange af eleverne fritidsarbejde, fritidsaktiviteter m.m., som de prioriterer frem for fællesskabsskabende aktiviteter på skolen.

Skolerne har derfor erfaret, at der er lang større tilslutning til arrangementerne, hvis de er skemalagt og ligger inden for normal skoletid.

Dog er der undtagelser, som f.eks. Studietur, hvor eleverne gerne deltager selvom det indebærer at bruge en halv weekend eller lignende på turen.

5. Læringspunkter (fortsat)

5 Aktive og handlingsorienterede styregrupper kan sikre fremdrift og udvikling

Styregruppen på projektet har haft en aktiv og central rolle i forhold til udmøntningen af indsatsen. Dels har de været brugt aktivt til at sikre den nødvendige ledelsesopbakning, dels har de været inddraget i forhold til at træffe beslutninger om ekstra indsatser. Styregruppen har truffet hurtige beslutninger som har haft betydning for projektets udvikling. F.eks. er der gennemført konflikthåndteringskurser i foråret 2023 efter at lærere begyndte at efterspørge dette.

Vi vurderer således, at styregruppens aktive rolle i projektet har haft en positiv indvirkning på projektet.

6 Kursus – opfølgning - praksiserfaringer

Vi finder som tidligere beskrevet, at nogle skoler/klasser har arbejdet systematisk med implementering af metoderne, mens andre skoler/klasser kun har brugt nogle metoder eller stort set ikke har ændret praksis. Dette, vurderer de interviewede lærere, skyldes, at der ikke er fulgt op på kurserne efterfølgende. For nogle lærere har metoderne været lige til at gå til efter endt kursus, og de har aktivt inddraget det i undervisningen, fordi de oplevede et behov for nye/ekstra værktøjer til at skabe trivsel. For andre lærere har der været mindre engagement, og de har derfor haft brug for hjælp til at komme i gang efter endt kursus.

Vi anbefaler derfor, at man som skole sikrer, at der følges op på kurser, således at lærerne får brugt metoderne og får draget de nødvendige praksiserfaringer i forhold til at tage indsatsen til sig og bruge den aktivt overfor eleverne.

7 Tidspunkt for aktiviteter (særligt kodeks)

Eleverne oplever, at aktiviteterne har været gavnlige for at skabe et godt fællesskab i klasserne, og at aktiviteterne har været gode og nemme at forholde sig til og deltage aktivt i. Dog påpeger eleverne, at de fandt det svært at arbejde med kodeks i starten af skoleåret.

Formålet med udarbejdelse af kodeks er, at eleverne opstiller nogle regler for, hvordan de gerne vil omgås hinanden. Derefter følges der løbende op på kodekset, så det sikres, at eleverne holdes op herpå, men også så der gives mulighed for ændringer. På mange af skolerne arbejdes der med kodeks allerede i 1. skoleår, og dette oplever eleverne er for tidligt i forhold til, at de ikke føler, at de kendte hinanden tilstrækkeligt til at stille forventninger til hinanden.

Vi vurderer derfor, at det bør overvejes, hvornår det første kodeks udarbejdes, således at eleverne føler sig trykkere ved at stille forventninger til hinanden, da vi vurderer, at dette vil sikre større kvalitet i kodekserne, fordi kodeksreglerne fra starten af indeholder forventninger baseret på erfaringer. Samtidig er det også vigtigt, at kodekset ikke udarbejdes for sent i forhold til grupperinger etc. som hurtigt kan sætte dagsordenen for adfærd eleverne imellem. Endelig bør det sikres med en fast procedure eller lignende, at der følges op på kodeks løbende.